

HAZAN BÜLBÜLÜ

1916

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Şahende Yirmi altı yaşlarında, genç bir kızdır. Üç yaşındayken anne ve babası öldüğü için dayısı ve yengesi tarafından büyütülmüştür. Nuri'ye aşiktir.

Nuri Şahende'ye aşiktir. Kibar, hoş bir delikanlıdır ama parasızdır. Bu sebeple Şahende ile evlenmesine izin verilmez.

Refi Efendi Yetmiş yaşlarında, hastalıklarla uğraşan, zengin bir ihtiyardır. Gençliğinde, Nezihe isimli evli bir kadına aşık olmuş ama kavuşamamıştır. İki de evli olduğu için aşklarını tehlikeler içinde yaşamıştır. Fakat Nezihe çok geçmeden ölmüştür. Bir süre sonra Refi Efendi'nin karısı da ölmüştür.

Naime Refi Efendi'nin ölen eşinden olan kızıdır. İhsan ile evlidir. Bir çocuğu vardır. Yaşça Şahende'den biraz büyüktür.

İhsan İhsan çapkın ve umursamazdır. Şahende'ye aşık olur ve karısından uzaklaşmaya, sıkılmaya başlar.

Anika/Ayşe/Selime(Hizmetçiler) Refi Efendi'nin evinde hizmetçilerdir. Refi Bey öldükten sonra eşine kalacak aylık için Refi Bey ile evlenmek, kendilerini ona beğendirmek isterler. Bu yüzden aralarında rekabet vardır ve tartışmalar yaşanır.

ÖZET

Şahende'nin yengesi huysuz ve otoriter bir kadındır. Durumları da pek iyi değildir. Şahende'yi çok zengin olan Refi Efendi ile evlendirmek ister ve kocasını bu konuda etkisi altına alır. Şahende ne söylerse söylesin onu dinlemezler ve onu Refi Efendi ile evlendirirler. Şahende, aşkı Nuri'ye evlenmemek için her şeyi yapacağı sözü verse de yengesinin oyunuyla evlenir. Refi Efendi, Şahende'ye çok düşkündür. Şahende ise kalbi ve ruhunun Nuri'de olmasına rağmen durumu kocasına belli etmemeye çalışır. Bir gün Naime ve kocası İhsan, Refi Efendi'nin yanına gelirler. İhsan, Şahende'den etkilenmiştir. Bakışları ve tavırları da ona olan ilgisini belli ediyordur. Naime bu durumu fark eder. Kocasını ve babasının, Şahende'ye zaafi olmasından dolayı çok sinirlenir ve her fırsatta Şahende'yi huzursuz eder. İhsan ve Naime arasında kavgalar artar. Refi Efendi ise karısına güvence de kızının aklına soktuklarıyla karısına karşı güven tazelemeye çalışır. Bu kargaşada ise İhsan hiç kimseyi umursamayarak sürekli Şahende'ye ilanı aşk ediyor, kadının reddetmelerini dikkate almıyordu. Onun hakkında araştırma yaparak Nuri ile olan mazisini öğrenmiştir. Nuri'nin bir evlilik yaparak onu unuttuğunu illeterek, Şahende'nin onunla olmasını ister. Şahende ise iffetine düşkündür ve yine onu reddeder. Bir gün İhsan yakınlaşmak konusunda ısrarcı davranır. Şahende ondan kaçmaya çalışır. Fakat bu kaçma kovalamaca esnasında Naime ikisini görür. Şahende'nin de istekli olduğu düşünür. Kızgınlıkla olanları babasının görmesi için onu bahçeye indirir. Bu sırada bayılan Şahende'den istifa eden İhsan onunla yakınlaşmıştır. Refi Efendi bu sahneyi görür. O an fenalaşarak yere yığılır ve ölür.

ÖYKÜ

Refi Efendi'nin ev halleri Refi Efendi, kaç zamandır hastadır. Biraz iyileşir gibi olmuştur ama tam toparlanamamıştır. Bir arkadaşını önerisi ve ısrarıyla, aracı bir kadının kendini ziyaretine izin vermiştir. Aslında evlenmeye niyeti yoktur ama arkadaşını kıramamıştır. Bu sırada evdeki üç hizmetçi kendi arasında tartışmaya başlar. Refi Efendi'yi paylaşamıyorlardır. Kimi kendince büyü yapıyor, kimi diğerinin büyüünü bozuyordur. Refi Efendi'nin konuşmalarından, hareketlerinden kendilerine pay çıkarıp onlarda gönlü olduğunu sanıyorlardır. Hepsinin niyeti aynı olduğundan aralarında rekabet yaşanır. Onu, ölmek üzere bir ihtiyar olarak görüyorlar ve gençliklerini ona sunmanın karşılığı olarak, öldüğünde maaşa bağlanıp rahat yaşamak derdine düşüyorlardır. Refi Efendi ise niyetlerinin farkındadır.

Refi Efendi'nin evlilik kararı Aracı kadın gelip Refi Efendi ile görüşür. Adamın genç görüldüğüne dair iltifatlar eder ve kafasına evlilik fikrini sokmak ister. Ona Şahende'yi anlatır. En sonunda da ona gün yüzü göstermeyen yengesinin yanından ayrılmak ve rahat etmek için bu evliliğe istekli olduğunu söyler. Yaş farkının sorun olmayacağına dair bu sözlerle Refi Efendi'yi ikna etmeye çalışır. Bir de fotoğraf getirmiştir. Refi Efendi, kızın fotoğrafını görünce neredeyse fenalaşır. Gençlik aşkı Nezihe'nin birebir aynısıdır. Fotoğrafı elinden bırakmak istemez. Aklında hiç evlilik yokken, hele de bu kadar genç bir kızla, gençliğinde kavuşmadığı aşkıyla olabileme imkanı adeta ayağına gelmiş gibi olur. Onu Nezihe yerine koyacaktır. Kızı Naime ziyaretine gelmeden bu işi halletmeye karar verir.

Nuri ve Şahende'nin buluşması Şahende, yengesinin güvendiği komşusu Arife Kadın ile hocaya kendini okutmaya gideceği yalanını uydurarak bostanda, Nuri ile buluşur. Arife kadın onun yanında konuşmalarına izin verir. Nuri, ona biraz para vererek teşekkür eder. Şahende ile zorla evlendirilmesi konusunu konuşurlar. Arife kadın acele ettikçe konuşmayı uzatırlar. En son birkaç adım ötede konuşma izni koparılır. Arife kadının dikkati, bostana giren baba kız yüzünden bozulur ve bir sebepten onlarla tartışmaya başlar. O sırada Nuri ve Şahende ortadan kaybolmuştur. Arife kadın seslenip ararken, bostana yenge gelir. Yanında çalışan birine onları takip ettirmiş, hocaya gitmediklerini öğrenmiştir.

Şahende ve Nuri'nin planı Yenge ve Arife kadın arasında tartışma çıkar. Arife, kendini kurtarmaya çalışırken Nuri ve Şahende, el ele yanlarına gelirler. Herkes şaşırır. Bu durum duyulursa Şahende'nin adı çıkacaktır. Yengesi öfkeden delirir. Fakat Nuri'ye laf anlatamayınca güzel güzel anlatma yolunu dener. Parası olmadığı için kızı ona vermeyeceklerini, Şahende'yi onlar büyüttüğü için bu konuda söz haklarının kendinde olduğunu söyler. Nuri, Şahende ile anlaşmıştır, Şahende ne olursa olsun evlenmeyecektir. Bu oyunu da mahallede adları çıksın da evlilik işi bozulsun diye yapmışlardır. Aralarında hiçbir şey olmamıştır. El ele bile ilk kez tutuşuyorlardır.

Şahende, evlenmeyi reddeder Yenge durumu kocasına anlatır. Fakat olaya sakin yaklaşmasını, öfkeyle bir şey yapmamasını söyler. Şahende'yi evliliğe ikna etmek için bu yolu seçmiştir. Eğer ikna olmazsa kendince durumu çözecektir. Vekil almak için hoca odaya geldiğinde kendisine vekâlet verdiğini söyleyerek evlenme konusunda olumlu yanıt verecektir. Şahende odaya çağırılır. Güzellikle ikna edilmeye çalışırlar ama kız, ihtiyar biri ile zorla evlendirileceğine evde kalmaya razı olduğunu söyler. Kesinlikle evlenmek istemiyordur. İkisinin de ayaklarına kapanır. Dayısı kendi kendine kızı hak verir ama kararı karısına bırakır ve onun lafı üstüne söz söylemez. Şahende'nin bayılması ile konuşmaları son bulur.

Naime'nin kıskançlıkları Şahende, Refi Efendi ile evlendirilir. Genç kadın, yalnız kaldıkça sürekli gözyaşı döküyor, Nuri'nin hayali ile yaşadıklarına katlanabiliyordu. Mutsuz olmasına rağmen kendine çok düşkün olan kocasına uyum sağlamaya çalışıyor ve ona şefkatle yaklaşıyordu. Evin hizmetçileri de arkasından dedikodu yapsalar da hizmette kusur etmiyorlardı. Naime Hanım ve kocası babasının yanına gelince evde huzursuzluklar çıkmaya başlar. Evlilikten haberi olmayan Naime, genç kızı görüp, validesi olduğunu öğrenince durumdan hiç memnun olmamıştır. İhsan ise Şahende'nin güzelliğinden etkilenir ve ona aşık olur. Kocasının Şahende'ye ilgisi, Naime'nin kıskançlığını ve geçimsizliğini artırır. Her fırsatta Şahende'nin alınabileceği şekilde imalarda bulunur. Aynı zamanda İhsan'ın İstanbul'da hep dışarıda olması, sürekli içmesi ve eve geç gelmesi onu çileden çıkarıyordu.

İhsan'ın Şahende aşkı Eve sarhoş geldiği günlerden birinde İhsan, Şahende'nin eline gizlice bir not verir. Onunla kimse yokken beş dakika baş başa konuşmak istiyordu. Şahende, İhsan'dan bu tarz notları ve aşk ilanlarını çok seferdir alıyor ve reddediyordu. Fakat İhsan iyice umursamaz oluyor, Refi Efendi'nin ihtiyarlığı, karısının gençliğine dair dalga geçercesine imalarda bulunuyordu. Özellikle sarhoşken yaptığı bu şakalar Refi Efendi'yi ve Naime'yi çok rahatsız eder. Şahende, İhsan'ın iyice yoldan çıkmaması için son kez konuşup onu kendinden uzaklaştırmaya karar verir.

Nuri'nin evlilik haberi Şahende, İhsan ile karşı karşıya geldiğinde tekrar onu reddeder ama İhsan ısrarcıdır. Karısıyla mutsuz olduğunu, onun da mutsuz olduğunu bildiğini, birlikte mutlu olabileceklerini söyler. Bu şekilde daha anlayışlı olarak eşlerini de mutlu edebileceklerini iddia eder. Şahende bu konuda net bir duruş sergiler ve onu reddetmeye devam eder. Kocasını sevdiğini bile söyler ve bu durumdan dolayı rahatsızlığını belirtir. İhsan, Şahende ile ilgili araştırma yapmıştır ve Nuri ile ilgili bilgiler öğrenmiştir. Nuri ismini duyunca Şahende kendine engel olamaz ve etkilenir. Bu durum İhsan'ın dikkatini çeker. Onu unutmadığını fark eder. Şahende'ye bir gazete uzatır. Gazetede Nuri'nin evlendiği haberi vardır. Şahende, umursamaz görünmek istese de çok kederlenir ve etkilenir. İhsan,

genç kadının eski aşkından ümidi kesince onunla ilgileneceğini düşünmüştür. Tüm çabası bundandır. Şahende'ye yaşadıkları ve İhsan'ın ısrarları ağır gelir ve bayılır.

Naime, İhsan'ı görür İhsan, Şahende düşmeden onu tutar ve kucağında kendine engel olamayarak alnına bir öpücük kondurur. Kokusunu içine derin derin çeker. Bu sırada olanları kapı ardından hizmetçiler izliyor, başka bir yerden de Naime şahit oluyordur. Naime çılgına döner. İki arasında bir ilişki olduğunu düşünür. Babasının kandırılmasına ve kendisinin aldatılmasına katlanamaz. Babasıyla konuşmayı düşünür ama o an anlar ki karısına çok düşkün olan hasta babası bu durumu kaldıramayıp ölebilir. Gördüklerini anlatmaktan vazgeçer ama babasının aklına şüpheler düşürecek imalarda bulunur. Babası ise Şahende'yi kıracak yorumlarda bulunduğu için kızına veryansın eder.

Refi Efendi'nin şüpheleri Refi Efendi, hizmetçilere karısını çağırmasını söyler. Onunla açık açık konuşur. Fakat acizliğini gizlemiyor, adeta ona yalvarıyordu. Onu asla aldatmamasını ister. Karısına güvendiğini ama herkesin gözünün onun üstünde olduğunu söyler. Eğer onu rahatsız eden bir erkek varsa söylemesini ister. Şahende, gerçekleri gizler. Refi Efendi, karısının dizleri dibinde ona aşkını anlatır ve ondan da benzer sözler duymak ister. Aslında karısının ona aşık olmadığını biliyor fakat artık ne şekilde olursa olsun karısının sevgisine muhtaç olduğunu hissettiriyordu. Kendisini koca gibi sevmese de baba, abi ya da istediği şekilde sevmesiyle de yetinebileceğini anlatır. Şahende fazla derine girmeden, sevdiğini söyleyerek kocasını yatıştırır.

Naime ve İhsan'ın kavgası Naime ile İhsan ise kavgaya ederler. Naime, Şahende'yi öperken gördüğünü söyler ve kocasına suçlamalarda bulunur. İhsan, Şahende'nin o an bayıldığını ve oradan geçerken bir tek o olduğu için kadını tutmak zorunda kaldığı yalanını uydurur. Gördüklerini yanlış yorumladığını iddia eder. Fakat suçlamalar devam ettikçe kendini tutamaz. Öfkeyle her şeyi kabul eder. Onun kıskançlıklarından ve dırından bıktığını, Şahende'den başka bir şeyi gözünün görmediğini söyler. Naime, kıskançlık krizine girer. Hemen olanları babasına söyleyecekken yine hatırlar ki bu durumu adamın kalbi kaldıramayacaktır. Çaresizlikten ağlamaya başlar. İhsan ileri gittiğini fark eder. Karısını suçlar. Bunları ona zorla söylediğini, sabrını çok zorladığını, bu sebeple söylediklerini duymayı hak ettiğini söyler. Naime, kocasından söylediklerinin doğru olup olmadığını dair sözler ister. İhsan kadının bu tavır karşısında geri adım atar. Ona yönelttiği ithamlara karşı sinirlenince o sözleri söylediğini belirtir. Naime, kocasına bu sözleri inanmak için daha fazla kanıt söylemesi için yalvarır. Ona inanmak istiyordu. İhsan, ne zamandır evli olduklarını, çocukları olduğunu, onu istemese evli kalmayacağını anlatır ve sarılarak barışırlar. Fakat akabinde akşam annesine gidip gece onda kalacağını söyler. Karısı bir şey diyemez. Kocasının kendisinden çok sıkıldığının farkındadır.

İhsan'ın, Şahende'ye baskısı Şahende olanlardan çok bunalır ve biraz olsun nefes almak için bahçeye çıkar. Fakat İhsan birden karşısında belirir. Naime'ye yalan söylemiştir. Şahende'nin bahçeye çıkacağını tahmin etmiş ve orada saklanıp onu beklemiştir. Şahende, İhsan'dan kaçmak istedikçe İhsan onun önünü keser. Onu ne kadar sevdiğinden, onu mutlu edeceğinden, isteğine kavuşmadan onu bırakmayacağından bahseder. Şahende onu reddettikçe ısrar ediyor, arada sırada zorla kadına sarılıyordu. Şahende elinden zorla kurtulmaya çalıştıkça İhsan'ın ona olan arzusu artar. Bu konuşma böyle devam ederken Şahende, kaçmaya başlar. İhsan'ın iyice gözü dönmüştür. Kimseyi umursamadan onu kovalar. Sesleri hizmetçiler tarafından duyulur ve olayı fark ederler. Şahende'nin de adamda gönlü olduğunu, naz yaptığını dünürler ve dedikodu yaparlar. Bu sırada Naime de sesleri duymuştur. Gördüklerine inanamaz ve emin olmak için aşağıya iner. Tam o anda Şahende yine bayılmıştır. İhsan kadını yarı baygın şekilde götürür.

Refi Efendi'nin ölümü Naime hemen babasının yanına gider. Babasını bahçeye indirir. Adam ne olduğunu anlamaz ve kızının işareti ile havuz kenarına bakar. İhsan, fırsatı kaçırmamak için Şahende'den faydalanıyor, kadını öpüyordu. Naime ve Refi Efendi bu görüntüyü farklı yorumlarlar. Kimseyi umursamadan seviştiklerini düşünürler. Babası olduğu yere yığılır ve ölür. Naime, o an ne yaptığını anlar. Kıskançlıktan dayanamayarak kendini tutamamış, babasının ölümüne sebep olmuştur. Bağırışından ev halkı başlarına toplanır. Şahende'de ayrılmıştır. Kocasının başına gelir ve olanlara inanamaz. Kocası ölmüştür ve suçlamalar içinde kalmıştır. İhsan karısının bu ölümüne sebep olduğunu düşünür ve herkesin şahitliğinde onu boşar. Naime ise Şahende ve İhsan'ı suçlar. O sırada Şahende yine bayılır. Hizmetçiler Refi Efendi'nin ölümüne üçünün birden sebep olduğunu ama suçu kimsenin üstüne almadığını düşünüyordu. İçlerinden birisi en büyük hatanın ihtiyar haliyle genç bir kızla evlenen Refi Efendi'de olduğunu söyler ve hazanda bülbül ötmez benzetmesi yapar.

TEMALAR

Evlilik Ailelerin, genç kızları para sebebiyle ihtiyar erkeklerle evlendirmeleri mutsuzluklara neden olabilmektedir. Evlilikte, yaş farkı ve uyumsuzluk yaşanabilecek kötü olayların ve bu mutsuzlukların başlıca sebebidir. Romana göre Şahende ile arasında çok büyük yaş farkı olan Refi Efendi, bu evliliği yaparak kendi sonunu kendi hazırlamıştır. Evlilik ile ilgili bir başka görüş ise, evlenen çiftlerin bir süre sonra birbirlerini eskisi kadar arzulamayacakları ve evlilik öncesi dönemki kadar birbirlerini arzulamayacaklarıdır.

Ahlak Öyküde, tema olarak ahlak kavramı da yer almaktadır. Hizmetçilerin, insanların yüzlerine gülerek arkalarından dedikodu yapmaları; Nuri ve Şahende'nin, bir ahlak sorunu oluşması adına bir süre gizlenerek daha sonra el ele ortaya çıkmaları; İhsan'ın, davranışlarının sorumluluğunu kontrol edemediği duygularına yükleyerek aşırı davranışlarda bulunması gibi olaylar, ahlak kavramı üzerine düşündürülen veya dönemin ahlak anlayışı hakkında kısmen bilgi veren bölümlerdir.

KARAKTER ANALİZİ

Şahende (Hassas)

Karakter Şahende, duygusal ve nazik bir kadındır. Hassas yapıdadır ve üzüntülü anları kaldıramadığında bayılır. Refi Efendi ile zorla evlendirilmiştir, bu durumdan dolayı mutsuzdur. Şahende'nin, kendinden yaşça çok büyük olan Refi Efendi'yi bir koca gibi görmediği ve tahammülde zorlandığı görülür. Buna rağmen ona ilgi ve aşkla yaklaşan adama her daim duyarlı şekilde ve tahammüllü yaklaşmaya çalışıyordur. Ahlaki değerleri önemseyen bir kadındır.

Aktivite Dayısı ve yengesi tarafından büyütülmüştür. Güzelliği ve gençliği dışında ön plana çıkan bir özelliği yoktur. Evlendikten sonra, her işinin ve kocasının bakımının hizmetçiler tarafından görüldüğü anlaşılmaktadır. İstemediği bir hayatı olduğundan sürekli sıkıntı içindedir. Yalnız kaldıkça ağlar ve kederlenir. Sık sık büyük bahçelerinde yürüyüş yapar ve bu şekilde rahatlamaya çalışır. Nuri'yi unutamamıştır.

ÖRNEK ANILAR

Duyarlı Arife kadın, Refi Bey'in ihtiyar olmasından dolayı çabuk öleceğini ve Şahende'nin mirasa konacağını söyler. Bu durumu cazip bulur. Şahende'nin ise gözü parada değildir. Refi Efendi hakkında söyledikleri duyarlılığını göstermektedir. "Aman öyle demeyiniz Arife Hanım... Cenab-ı Hak geçinden versin. Bana böyle (mundar) bir servet kısmet etmesin..."

Tahammüllü/Duyarlı/Mutsuz Şahende, Refi Efendi'nin aşırı ilgisinden ve sevgisinden bunalıyor, bu duruma çok zor katlanıyordur. Fakat onu üzmemek ve kırmamak adına belli etmemeye çalışır. "Deraguşları, buseleri, bana ne kadar ağır, ne kadar renc-i efza geldiğini bilmiyor. Birbirimize temastan aldığı zevkte hissen beni de müşterek zannediyor... Ben bedbaht oldum, bari bu zavallı hakaik-i kalbiyemi anlayarak meyus olmasın diye düşümü sıkıyorum."

Ahlaklı İhsan ne derse desin Şahende'yi ikna edemez. "Bırakınız beyefendi, ben kocalı bir kadını. Kimsenin bu yoldaki terennümat-ı hava perestanesini dinleyemem... Affedersiniz mazurum."

Refi Efendi (Hasta)

Karakter Refi Efendi, genç karısına düşkün bir kocadır. Damadının sarhoşken onun hakkında ileri giden imaları karşısında ise sakinliğini koruyabilmektedir. Şahende'ye karşı zaafı vardır. Onu çok kıskanır.

Aktivite Refi Efendi, ona göre huysuz ve hırçın olan ilk karısının ölümünden sonra ikinci evliliğe cesaret edememiştir. Yaşı dolayısıyla hastalıklarla uğraşan, bünyesi zayıf bir karakterdir. Şahende'ye, gençlik aşkına benzediği için aşık olur. Genç olması dolayısıyla da onu da gençleştireceğini ümit eder. Karısına çok düşkündür ve yaşlılığını hissettirmemek için ona ayak uydurmaya çalışır. Fakat bu durumda bünyesini zorlar.

ÖRNEK ANILAR

Karisına düşkün Refi Efendi, Şahende'nin üstüne çok düşer ve sürekli onunla ilgilenir. "Ayşe, bana bak. Gazoz pek soğuk olmasın. Hanımefendinin vücudu biraz nemli..."

Kıskanç Refi Efendi, kızının konuşmalarından dolayı şüpheye düşer ve karısından emin olmak ister. Sonunda ona içini açar ve zihnindekileri itiraf eder. "Meleğim... Şimdi itirafımın, istirahatımın en nazik nokatına geldim... Ben seni gözümünden kıskanıyorum... Beni bir silahla öldür fakat sakın aldatma..."

Naime (Kıskanç)

Karakter Naime, kıskanç ve kocasına çok düşkün bir kadındır. Kocasının ilgisizliği ve umursamazlığı da onu daha da problemlili hale getirmektedir. Kocasının onu aldatıp aldatmadığı, nerede olduğu ile ilgili sürekli şüphe içindedir.

Aktivite Naime, şehirde yaşarken evlendikten sonra kocasıyla taşra da yaşamaya başlamıştır. Bütün gün kocasının eve dönmesini bekler. Sürekli onunla ilgili endişe ve şüpheleri vardır. Günü çocuğu ile ilgilenme ve el işleri yapmakla geçmektedir. Sosyal hayatıyla ilgili başka bir bilgi yoktur.

ÖRNEK ANILAR

Kocasına düşkün Naime kocasına o kadar düşkündür ki her gün trenin geliş saatlerinde onu bekler ve geçen arabaları kontrol eder. "Nafile gittim oraya kadar. Yabancı bir araba geldi de geçti."

Şüpheli Naime, kocası evde değilken hiç huzurlu değildir. "Elin herifleriyle ne görüşecek? Evinde çoluğuyla çocuğuyla oturmak daha keyifli olmaz mı? Bey böyle geciktiği vakit benim içimi kurt yer... Baksana onun hiç umurunda değil..."

Kıskanç Naime, Şahende'ye olan ilgiyi kıskanır. Her fırsatta birilerini huzursuz edecek imalarda bulunur. "Bu evde herkes Şahende Hanım'ın teveccühünü celbe uğraşiyor. Bana ehemmiyet veren yok... Üşümek değil ya şurada donsam ben söylemeden kimse getirip de arkama bir atkı koymaz..."

İhsan (Çapkın)

Karakter İhsan, çapkın ve sadakatsiz bir erkektir. Hizmetçilerin yorumlarından yakışıklı bir erkek olduğu anlaşılmaktadır. Karısından bıkmıştır ve geç saatlerde eve geliyor, ne yaptığı bilinmiyordur. Şahende ile ilişki yaşaması uygun olmamasına ve ayrıca reddedilmesine rağmen bunu umursamaz. Reddedilmeyi kabul etmiyor ve ısrarcı, zorba şekilde davranıyordu. Bencil davranarak, kendi çıkarları için kolaylıkla yalan söylediği, yapmacık davrandığı görülür. Eşi ve çocuğuyla ilgilenmiyor, kendi keyfine göre hareket ediyordu.

Aktivite Memuriyetinden kovulduğu için taşradan İstanbul'a, Rafi Efendi'nin evine gelirler. İhsan'ın, İstanbul ziyaretlerinde sık sık arkadaşlarıyla buluştuğu, içkili mekanlara gittikleri anlaşılmaktadır. Eve geç saatlerde geliyordu.

ÖRNEK ANILAR

Alaycı/Yapmacık İhsan, kayınpederi ile konuşmalarında içten değildir. Sarhoş anlarında ise alaycı tavrını göstermekten çekinmemektedir. "Efendi hazretleri Cenab-ı Hak saadet-i ailenizi müzdat buyursun. Zatiâlinizi pek münbasit ve bahtiyar görüyorum. Bu temaşadan kulunuz da mahzuz ve mesut oluyorum."

Yalancı/Sadakatsiz Şahende yüzünden yaşanan büyük kavgadan sonra İhsan yine kendi planlarının peşine düşer. Şahende'yi bahçede yakalamak için karısına yalan söyler. "Naime, şiddet-i teessür ve izdiraptan ikimizde bimecal düştük. Haydi odaya git de biraz istirahat et... Ben bu akşam İstanbul'a valideyi görmeye gideceğim. Gece orada kalmak lazım geliyor."

Zorba/İsrarcı İhsan, Şahende'ye olan duygularından dolayı iyice kontrolden çıkar. Genç kadının onu istemediğini söylemesine ve kollarından kurtulmaya çalışmasına rağmen zorlamaya devam eder. "Bırakmam, beyhude yorulma... Bırakmam... Bırakmam..."

Fırsatçı/Güvenilmez İhsan, Şahende'nin baygınlığından faydalanır. "Bu fırsat her vakit ele geçmez... kendime malik miyim ki bu gül teni kollarımın arasından bırakayım. Asabım bana hakim. Ben asabıma değil. İşte canı oluyorum... Ne tatlı cinayet!"